

ningeinstitutionens Værd i hvert Fald staa og falder med den Tillid, den kan skaffe sig, og at den naturligste og sikreste Form for Indførelsen af en saadan ny Institution er, at der gives Udviklingen Lejlighed til at gribe og knæsette den. At ville paatvinge Retsplejen og Borgerne et besværligt Apparat i en Række Tilfælde, hvor ikke blot Paatalemyndigheden, men endog den Sigtede selv, til hvis Beskyttelse den fremfor alt skal tjene, ikke bryder sig derom, vilde der ikke være Grund til. At man i de faa store Sager, hvor vedkommendes Liv eller Frihed for Livstid staa paa Spil, ubetinget søger alle mulige Garantier, selv de, der in casu maatte vise sig overflødige, lader sig forstaa og forsvare. Men i øvrigt bør Nævningerne først og fremmest være et Værn, som den Sigtede i alvorlige Sager skal kunne ty til, hvor han befrygter, at de juridiske Dommere skulle se ensidig, konventionelt eller doktrinært paa det foreliggende Bevismateriale eller den foreliggende Handlingsstrafferetlige Karakter*).

I den fremstillede Begrundelse ligger imidlertid, at den alt omtalte Regel, hvorefter den, der sigtes for en Forbrydelse, som kan paadrage Strafarbejde, Fortabelse af Embede, Bestilling eller Valgret, kan forlange Paakendelse ved Nævninger, trænger til en Begrænsning; thi uden saadan vil den kunne benyttes ikke blot af den, der frygter sig forurettet, men ogsaa af den, der er fuldt paa det rene med sin Strafskyld, men som af en eller anden Grund kan ønske at trække Sagen ud, eller i alt Fald ønsker at tage Chancen for en urigtig Frifindelses-Kendelse fra Nævningernes Side. At finde en Regel, der helt afskærer Muligheden for dette sidste og dog fuldt ud tilfredsstillende det oven omtalte Hensyn til den Sigtede, er næppe muligt. Kommissionen har ment at maatte indskrænke sig til den i Paragrafens 2det Stykke givne varsome Begrænsning, der kun berører Folk, der allerede have været i Forbedrings- eller Tugthuset for Ejen-

domskrænkelse og nu igen tiltales for saadan Forbrydelse, Adgang til at forlange Paakendelse ved Nævninger.

Endelig er der i Slutningen af Paragrafen aabnet en Udvej for saadanne særlige Tilfælde, hvor de foregaaende Regler ikke hjemle Nævningers Medvirkning, men hvor dog baade Landsretten selv, Anklagemyndigheden og Sigtede ere enige om Ønskeligheden af saadan. Denne Regel vil altsaa kunne finde Anvendelse i Tilfælde, i hvilke Straffen maaske ikke kan naa højere end til Fængsel paa Vand og Brød, og som saaledes kun i Kraft af § 5 in fine kunne bringes frem direkte for Landsret, men hvor der dog kan være Spørgsmaal om at dømme en hidtil vel anset Mand for et Forhold, der vil sætte en for ham skæbnesvanger Plet paa hans Rygte. Ligeledes vil Reglen kunne anvendes til Fordel for saadanne Sigtede, der alt have udstaaet Strafarbejde for Ejendomskrænkelse, og som nu igen tiltales for saadan Forbrydelse, men under Forhold, der frembyde særlig Tvivl og Betænkelighed.

Endnu skal fremhæves, at, medens det tidligere Forslag under særligt Hensyn til Grundlovens Forskrift om Nævningers Medvirkning i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, udtrykkelig havde henlagt Sager, der angik nogen af de i Straffelovens Kap. 9—11 omhandlede Forbrydelser, til ubetinget Nævningepaakendelse, er saadan Regel ikke medtaget i nærværende Udkast. Grunden hertil er den, at det inden for Kommissionen med Styrke er hævdet, at Begrebet „politiske Forbrydelser“ ikke kan fyldestgøres ved Fremhævelsen af de nævnte Straffelovs-Kapitler, idet det ikke alene eller særlig bestemmes ved, hvad der er Forbrydelsens Gjenstand, men tillige ved andre Omstændigheder, særlig Forbrydelsens Motiv. Der kan derfor inden for de nævnte Kapitler falde adskillige Forbrydelser, som ikke med Rette kunne kaldes politiske, og omvendt uden for de nævnte Kapitler findes en Mængde Forbrydelser, som under visse Forhold maa betegnes som politiske. Grundlovens Tanke vil derfor efter denne Opfattelse fyldestgøres langt bedre ved at indrømme en saadan vidtgaaende Adgang for Sigtede til at forlange Paakendelse ved Nævninger, som Paragrafen i øvrigt har indrømmet, end ved den udtrykkelige Fremhævelse af Kap. 9—11. Kommissionen har haft saa megen mindre Betænkelighed ved at slutte sig til denne Opfattelses Konsekvens: Udeladelsen af den særlige Henviisning til de nævnte Kapitler, som „der i samtlige de

*) I Norge, hvis Straffeprocelseslov (Kap. 28) aabner Adgang til at bringe enhver Underretssag (Politisager og Bødesager dog undtagne) frem til fornyet Behandling for Nævningeret (Lagmandsret); synes det ogsaa erkendt, at man er gaaet for vidt. Frankrig, Tyskland og Østrig indskrænke Jury-Anvendelse til de groveste Forbrydelser og begrænse saaledes Adgangen langt stærkere end nærværende Udkast. England anvender den derimod overalt uden for Sager, der behandles rent summarisk.